

[Poul Hartling.]

den 15. august 1961 var der 4.192 ubesatte stillinger i folkeskolen. Jeg ved godt, at det sidste tal hænger sammen med den beregnede timetalsreduktion, eller timetalsnedsættelse hedder det vist. I dag får vi at vide, at der vel er 2.000 ubesatte embeder, men at der mangler 6.500 lærere eller endnu flere, fordi det mellemliggende antal embeder bestrides ved hjælp af overtimer. Situationen er med andre ord uforandret alvorlig.

Det forekommer mig, at den højtærede undervisningsminister må roses for, at han ikke hengiver sig til forhastet optimisme. Derved sigter han åbenbart til forgængerne i embedet og til Danmarks Lærerforening. På den anden side, siger han i sin fremsættelse, er hovedårsagen til mangelen skolevæsenets eksplosive udvikling. Det er nu, hvis man vil tage det logisk, ikke på den anden side, men netop på den samme side, for det er akkurat grunden til, at optimisterne viste sig at være forhastet.

Det forekommer mig også, at man må aflevere en kompliment til undervisningsministeriet for de udmærkede bemærkninger, som ledsager lovforslaget. Jeg har ikke noget at indvende imod dem og heller ikke mod forslaget.

Hvad vil man da gøre? Man vil forlænge undervisningsministerens bemyndigelseslov fra 1962. Igen må man sige: ak ja! En af de bestemmelser i folkeskoleloven fra 1958, som ikke voldte strid, men som alle glædede sig over, fordi det var et godt pædagogisk fremskridt, var netop nedsættelsen af klassekvotienten. Den har man altså ikke fået nedsat. Man har udsat nedsættelsen, og nu udsætter man den igen. Man vil begrænse lærerforbruget, og det er beklageligt nok; men det er forståeligt, for det er nødvendigt.

Regeringen kan altså regne med, at vi vil støtte dette lovforslag; der er ikke andet at gøre, det ser vi nok. Jeg forstår også, at man vil fortsætte med at udsende lærerstuderende som vikarer, og igen må man sige ak, for det betyder jo, at de lærere,

der skal virke i skolen i de næste 45 år, får en ringere uddannelse end den, vi kunne have givet dem.

Men hvad vil man så mere? Er dette nok? Efter ministerens egne tal åbenbart ikke. Der ses frem til 1975 og 1980 i lovforslagets bemærkninger og i ministerens fremsættelse, og man imødeser et underskud 10-15 år frem. Altså 15 års lærermangel endnu og egentlig ingen tro til, at det så er forbi i 1980. Hvad vil man da gøre ud over at smøge kraven op om ørerne og vende ryggen til vinden?

I en udmærket tale, som jeg holdt i anledning af en forespørgsel om lærermangelen i 1960, pegede jeg på, at når man havde mangel, kunne man dels begrænse behovet, dels forøge produktionen og dels se sig om efter reserverne. Hvad nu det angår at begrænse behovet, så er det, hvad man har gjort og med dette forslag fremdeles ønsker at gøre; det har hjulpet noget, og det er nødvendigt. Men det er næppe muligt at gå længere, end man går her, og det er jo også klart, at det hjælper ikke nok.

Så er der det at forøge produktionen. Det gjorde man i 1960 ved at sige ja til 3 nye seminarier. Det skete uhyre tøvende, og det skete under protestskrig både fra lærerforeningen og fra seminarieforeningen. Jeg husker, at jeg citerede for den daværende undervisningsminister, hvad Tordenskjold sagde til kommandanten. Og hvad ville man have gjort i dag uden de 3 nye seminarier? Hvor ville vi så have været henne? Det ene af dem blev indviet med sine nye bygninger i mandags, og man forstår på referaterne, at den højtærede undervisningsminister har givet udtryk for, at overproduktion behøvede man i hvert fald ikke at frygte i denne konges tid.

Men hvad vil man gøre i dag? Jo, man vil forøge seminariernes kapacitet. Mon det lykkes? En ny læreruddannelseslov, som vel ikke er så langt væk, vil i alt fald begrænse kapaciteten, og det er vel ikke meningen, at en ny uddannelseslov skal snuble i starten? Jeg tillader mig at tvivle på, at semi-